

BIBLIOTEKSCHIFFORENINGEN

Bibliotekschefforeningens bidrag til kulturpolitisk redegørelse 2023

Bibliotekerne fører nationale dagsordner ud i livet

Bibliotekschefforeningen takker for muligheden for at give en status på situationen i de danske folkebiblioteker. Bibliotekschefforeningen repræsenterer samtlige danske folkebiblioteker. Der er en stor variation i bibliotekerne fra kommune til kommune. En variation, der både er en stor styrke i forhold til at levere gode bibliotekstilbud tilpasset de lokale forskelle, men som også kræver en særlig opmærksomhed i form af samarbejde og fælles løsninger.

Det samarbejdende biblioteksvæsen

Det samarbejdende biblioteksvæsen er en unik institution i Danmark og anerkendt i udlandet for de resultater, vi skaber, når vi arbejder sammen i forpligtende fællesskaber. Gode nationale løsninger i form af IT-infrastruktur og også en fysisk infrastruktur sikrer, at både fysiske og digitale materialer flyder gnidningsløst på tværs af landet. Det samarbejdende biblioteksvæsen viser også sin styrke i form af samarbejde om udviklingsprojekter på bibliotekerne, så vi konstant flytter os med samfundets og borgernes ændrede behov. Det kan vi i særlig grad, fordi vi understøttes af statslige initiativer og strategier.

Det er vigtigt med et stærkt statsligt engagement for at opretholde og udvikle et velfungerende samarbejdende biblioteksvæsen.

Biblioteket har en nøgleposition i forhold til partnerskaber

Bibliotekernes evne til at samarbejde er en styrke for de samfundsmæssige udfordringer, som vi både kan og skal bidrage til at løse. Bibliotekerne har en evne til at samarbejde med både andre offentlige sektorer, men også private aktører, frivillige og borgerne i lokalsamfundene. Partnerskaberne rækker ind i mange forskellige dagsordener: uddannelse, kultur, sundhed, socialområdet, beskæftigelse, integration, byudvikling, erhverv, vækst og meget mere. De lokale biblioteker spiller ofte en nøglerolle i forhold til at være drivende på udviklingsprojekter.

Bibliotekerne bør tænkes ind som aktive spillere i forhold til mange store samfundsudfordringer som eksempelvis digital ulighed, dalende læselyst og folkelig forankring af bæredygtighed. Bibliotekerne er stærke aktører, når de nationale dagsordner skal føres ud i livet lokalt.

Bibliotekerne tager fra på den bæredygtige dagsorden

Et eksempel på, hvordan bibliotekerne skaber folkelig forandring, er det aktuelle arbejde med bæredygtighed, hvor bibliotekerne er en aktør i regeringens handlingsplan for implementering af FN's verdensmål. Biblioteker over hele landet er i gang med at formidle verdensmålene og skabe konkrete handlinger i samarbejde med borgerne. Den opgave, vi fik stillet af regeringen, løfter vi i tæt dialog med hinanden og med mange lokale aktører. I skrivende stund er der nu 20 verdensmåls-certificerede biblioteker og mange flere er på vej. Det nationale fokus på bibliotekernes rolle i den bæredygtige omstilling har dermed skabt en stor tyngde i opgaveløsningen.

Der er store gevinster og muligheder for folkelige forandringer, når bibliotekerne forpligtes på løsningen af aktuelle samfundsdagsordener. Så fasthold det statslige engagement! Bibliotekerne er klar til mere.

Bibliotekernes fokusområder, der kræver nationalt fokus

Bibliotekerne har brug for et tydeligt mandat til at udvikle biblioteksopgaven efter befolkningens og samfundets behov. Mange biblioteker har indtaget en udvidet, aktiv og samarbejdende rolle frem for den mere passive formidlende. Der er et potentiale i en yderligere national forpligtelse.

Bibliotekschefforeningen ser flere eksempler på aktuelle samfundsmæssige dagsordener, hvor bibliotekerne kan spille en afgørende rolle i og med den store rækkevidde, bibliotekerne har hos borgerne og i lokalsamfundene.

BIBLIOTEKSCHIFFORENINGEN

Bibliotekerne skal aktivt styrke demokratiet

Den demokratiske samtale er under pres, og biblioteket bør forpligtes på en mere faciliterende rolle i at understøtte demokratiet gennem samtale og debat. Bibliotekerne kan sikre, at flere borgere med en "svag stemme" også deltager i det demokratiske samfund.

Bibliotekerne skal mindske digital ulighed

Bibliotekerne har gennem tiden løftet mange IT-mæssige og digitale opgaver lige fra udbredelsen af kendskabet til internettet til at hjælpe borgerne med MitID. Der er en stor del af befolkningen, der føler sig sat af det digitale tog. Bibliotekerne er oplagte parter i forhold til at styrke de svageste borgeres mulighed for at deltage i det digitale samfund på lige fod med andre. Bibliotekerne samarbejder derfor også naturligt med ADD-projektet (Algoritmer, Data og Demokrati) for at skabe samfundsduelige borgere.

Bibliotekerne skal skabe bæredygtige lokale samfund

Bibliotekerne har en stor rolle i forhold til at formidle viden om bæredygtighed. Men bibliotekerne bør også tage en aktiv rolle i forhold til at skabe bæredygtige samfund ved at skabe forandring hos borgerne. Den bæredygtige omstilling sker gennem handling og partnerskaber, og det er bibliotekerne trænet i.

Bibliotekerne skal styrke børns læsning

Børns lyst til at læse er dalende, men bibliotekerne har i de seneste år haft et skærpet fokus på læselyst. Et fokus, der er blevet støttet af nationale initiativer og puljer, der har fået bibliotekernes tilbud til børn til at eksplodere. Samtidig har vi set nye samarbejder med dagtilbud, skoler med flere for at styrke børnenes læselyst og samtidig deres evne til fordybelse og refleksion.

Bibliotekerne skal styrke fællesskaber og mindske ensomhed

Bibliotekerne er oplagte aktører til styrke samfundets sammenhængskraft og mindske social ulighed og ensomhed gennem de mange fællesskaber, der kan opstå i og omkring bibliotekerne i lokalsamfundene.

Bibliotekernes fri og lige adgang skal styrkes og værnes om

Bibliotekernes allervigtigste opgave er at sikre fri og lige adgang – og at arbejde aktivt for at flere forskellige borgergrupper benytter bibliotekerne. Sociale og kulturelle forskelligheder gør, at ikke alle opsøger bibliotekerne, og ikke alle ser sig repræsenteret på bibliotekerne.

Bibliotekerne er forpligtet på at gøre tærsklen så lav som mulig til det fællesskab, bibliotekerne er i samfundet.

Bibliotekerne er klar på flere udfordringer

Bibliotekerne er den oplagte drivkraft i de store tværgående opgaver, der understøtter et sundt og bæredygtigt samfund. Bibliotekerne har altid været frontløbere i formidlingen af eksisterende og nye, fremtidsorienterede samfundsdagsordner.

På bestyrelsens vegne

Pia Henriette Friis,
bestyrelsesleder